

Sygn. akt II AKa 161/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Jacek Dunikowski
Sędziowie	SSA Halina Czaban SSA Andrzej Ulitko (spr.)
Protokolant	Barbara Mosiej

przy udziale Radosława Jasińskiego - Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Augustowie, upoważnionego przez Prokuratora Apelacyjnego w Białymstoku do udziału w sprawie

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2013 r.

sprawy **M. P. s. J.**

oskarżonego z art.156§3 kk w zw. z art. 31§2 kk

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 24 maja 2013 r. sygn. akt III K 12/13

I. Na podstawie art. 439§1 pkt 2 kpk uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. U. Z. 738 zł, w tym 138 zł podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

M. P. stanął pod zarzutem tego, że:

- w dniu 20 sierpnia 2012 r. około godziny 20.00 – 23.00 w miejscowości K. gm. M. rejonu (...) na posesji nr (...) spowodował u M. S. ciężki uszczerbek na zdrowiu w ten sposób, że wielokrotnie kopał ją oraz uderzał rękami i drewnianym kijem po całym ciele wskutek czego pokrzywdzona doznała obrażeń w postaci: ran tłuczonych twarzy w okolicy czołowo – skroniowo prawej, w łuku brwiowym lewym, w wardze dolnej po stronie prawej, w błonie śluzowej obu warg, w okolicy ciemieniowo – potylicznej prawej, otarć naskórka w skórze twarzy i głowy oraz ramienia lewego, rozległego krwiaka podskórnego w okolicach lędźwiowych i na pośladkach pełnionego krwią z odwarstwieniem skóry i ze zmiążdżoną tkanką podskórną, wylewów krwawych w mięśniach tych okolic, drobnych pęknięć skóry pośladka prawego, krwiaka w tkance podskórnej przedramienia lewego, złamania kości łokciowej lewej,

zwichnięcia stawu skokowego prawego z rozdarciem torebki stawowej i aparatu więzadłowego, licznych rozległych płaszczyznowych i smugowych podbiegnięć krwawych w skórze twarzy, w powłokach miękkich czaszki, na grzbiecie, kończynach górnych i dolnych, złamania żeber po stronie prawej od IV – VII w linii środkowo – obojczykowej oraz od VIII do X w linii łopatkowej z podbiegnięciami krwawymi, złamania kości nosa, obrzęku mózgu, obrzęku płuc oraz wybroczyn krwawych podpłucnowych, które to obrażenia doprowadziły do powstania wstrząsu krwotocznego i urazowego, stanowiącego chorobę realnie zagrażającą życiu, w następnie, której M. S. poniosła śmierć, przy czym w czasie popełnienia powyższego czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia i kierowania swoim postępowaniem, tj. o czyn z art. 156 § 3 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk

Wyrokiem z dnia 24 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku uznał oskarżonego M. P. za winnego tego, że w dniu 20 sierpnia 2012 roku w okresie od godziny około 20.00 do godziny 22.00 w miejscowości K., gm. M. na posesji numer (...), przewidując możliwość spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu M. S. jak też godząc się na to wielokrotnie kopał ją oraz uderzał po całym ciele rękami jak też nieustalonym twardym, tęnym, tępokrawędzistym, wydłużonym narzędziem powodując u niej rany tłuczone twarzy w okolicy czołowo – skroniowej prawej, w łuku brwiowym lewym, w wardze dolnej po stronie prawej, w błonie śluzowej obu warg, w okolicy ciemieniowo – potylicznej prawej jak też powodując otarcia naskórka w skórze twarzy i głowy oraz ramienia lewego, rozległy krwiak podskórny w okolicach łędźwiowych i na pośladkach z odwarstwieniem skóry pełniony krwią i zmiażdżoną tkanką podskórną, wylewy krwawe w mięśniach tych okolic, drobne pęknięcia skóry pośladka prawego, krwiak w tkance podskórnej przedramienia lewego, złamania kości łokciowej lewej, liczne rozległe płaszczyznowe i smugowate podbiegnięcia krwawe w skórze twarzy, w powłokach miękkich czaszki, na grzbiecie kończynach górnych i dolnych, złamania żeber po stronie prawej od IV do VII w linii środkowo – obojczykowej oraz od VIII do X w linii łopatkowej z podbiegnięciami krwawymi, złamanie kości nosa, obrzęku mózgu, obrzęku płuc oraz wybroczyny krwawe podpłucnowe, które to obrażenia doprowadziły do powstania wstrząsu krwotocznego o urazowego stanowiącego chorobę realnie zagrażającą życiu, w następstwie której M. S. poniosła śmierć, przy czym w czasie czynu miał on ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swym postępowaniem to jest czynu z art. 156 § 3 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to na podstawie art. 156 § 3 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazał go, zaś na podstawie art. 156 § 3 kk wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 21 sierpnia 2012 r. do dnia 24 maja 2013 r. przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego M. P. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Z. B. kwoty 5.000 złotych.

Na podstawie art. 230 § 2 kpk oraz 231 § 1 kpk orzekł o dowodach rzeczowych.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. U. Z. tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu kwotę 1.549,80 złotych w tym kwotę 289,80 złotych podatku VAT.

Zwolnił oskarżonego w całości od kosztów sądowych w sprawie.

Wyrok ten został zaskarżył obrońca oskarżonego w całości zarzucając mu:

- naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 439 § 1 pkt 2 kpk w zw. z art. 28 § 1 kpk polegający na rozpoznaniu sprawy przez Sąd I instancji w składzie ławniczym, podczas gdy w niniejszej sprawie właściwym był skład sędziowski jednoosobowy.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Ewentualnie, z ostrożności procesowej, obrońca skazanego zarzucił również temu wyrokowi:

- obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie naruszenie art. 4 kpk oraz art. 7 kpk poprzez wydanie orzeczenia z naruszeniem zasad obiektywizmu oraz dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść: poprzez niezasadne ustalenie na podstawie faktów i zebranych dowodów, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie M. P. od stawianego mu zarzutu.

Wyrok ten zaskarżył również w całości na niekorzyść oskarżonego Prokurator zarzucając mu:

- nienależyte obsadzenie Sądu I instancji rozpoznającego niniejszą sprawę poprzez rozpoznanie jej w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, podczas gdy zgodnie z przepisem art. 28 § 2 kpk sprawa o występki winna być rozpoznana w składzie jednego sędziego.

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym w zakresie spowodowania u pokrzywdzonej M. S. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności dotyczący okoliczności przedmiotowego zdarzenia wskazuje, iż działał on w tym zakresie z zamiarem bezpośrednim;

- rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego poprzez wymierzenie mu kary 4 lat pozbawienia wolności podczas gdy wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, przejawiający się w drastycznym i wielopostaciowym działaniu sprawcy, rozmiarze i mnogości obrażeń zadanych pokrzywdzonej oraz dokonaniu czynu w stanie nietrzeźwości i z oczywiście błahego powodu, a ponadto uprzednia karalność oskarżonego o całkowity brak skruchy, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawej społeczeństwa przemawiają za wymierzeniem oskarżonemu znacznie surowszej kary.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej Prokurator popierał apelację i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Popierał również apelację obrońcy w zakresie zarzutu art. 439 § 1 pkt 2 kpk i wniosku w zakresie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego również popierał wywiedzioną apelację i wnioski w niej zawarte.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacje obu skarżących w zakresie w jakim domagają się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania zasługują na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko obrońcy oskarżonego jaki i prokuratora, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 kpk powodująca konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie jej Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Nie ulega bowiem żadnej wątpliwości, że kwestionowane orzeczenie zapadło z obrazą przepisów postępowania, tj. art. 28 § 1 kpk.

Wskazać bowiem należy, że treść art. 28 kpk uzależnia skład orzekający od kategorii rozpoznawanej sprawy.

W niniejszej sprawie, stosownie do dyspozycji art. 28 § 1 k.p.k. sąd winien orzekać w składzie jednoosobowym, albowiem przestępstwo o jakie został oskarżony M. P. stanowiło występki. Tymczasem Sąd ten orzekał w składzie jednego sędziego i dwóch ławników (art. 28 § 2 kpk).

Zgodnie zaś z ugruntowaną doktryną i orzecznictwem każda obsada sądu na rozprawie głównej, inna niż przewidziana w art. 28 k.p.k., jest niewłaściwa. **Chodzi o sytuację, w której** nie jest ona przewidziana w ustawie albo **jest znana ustawie, ale nie dotyczy danej kategorii spraw**. Każda zatem obsada sądu pozostająca w sprzeczności z ustawą powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku. (zob. wyrok. SA w Warszawie z dnia 07.12.2012 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 356/12, Lex nr 1240281, wyrok SA w Lublinie z dnia 29.09.2009 r. w sprawie II AKa 192/09, Lex nr 550483).

Skoro zatem rozpoznanie sprawy w składzie jednego sędziego i dwóch ławników stanowi naruszenie powołanych wyżej przepisów, to usterka tego rodzaju stanowi bezwzględną podstawę odwoławczą należącą do kategorii uchybień wymienionych w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., i powoduje konieczność uwzględnienia apelacji obu skarżących.

Wobec treści rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego, wydanego w niniejszej sprawie, zbędne i przedwczesne jest ustosunkowywanie się na tym etapie do zarzutów apelacji prokuratorskiej, skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu o karze czy też dotyczących błędów w ustaleniach faktycznych. Podobnie jak i do zarzutów obrońcy oskarżonego dotyczących naruszenia przepisów postępowania oraz błędów w ustaleniach faktycznych.

O kosztach za obronę z urzędu oskarżonych w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.)

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku.

(...)(...)